

Częstochowa, dnia 16.12.2015 r.

Trybunał Konstytucyjny
Al. Szucha 12a
00-918 Warszawa

Wnioskodawca:
Krajowa Rada Komendantów
Straży Miejskich i Gminnych
Rzeczypospolitej Polskiej
z siedzibą w Częstochowie
przy ul. Krakowskiej 80 blok 3,
42 -202 Częstochowa
reprezentowana przez:
Artura Hołubiczko
Prefekta Krajowej Rady Komendantów
Straży Miejskich i Gminnych RP

Wniosek

o stwierdzenie niezgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej art.1, art 18a ust.1 i art 18b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (j.t. DzU. z 2013r., poz. 667, z późn. zm.).

Na podstawie przepisów art. 188 pkt 1 i art. 191 ust. 1 pkt 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r (Dz. U. z 1997, Nr 78, poz. 483, z późn.zm.), wnoszę o stwierdzenie niezgodności art.1,art 18a ust. 1, art.18b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (j.t DzU z 2013r, poz 667 z późn. zm.) z art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie w jakim wśród osób uprawnionych do świadczeń emerytalnych pomijają strażników gminnych (miejskich), których status określa ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz.1383, z późn. zm.).

WYŚLANO

17.12.2015

I. Legitymacja wnioskodawcy

Zgodnie z art. 191 ust. 1 pkt 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej ogólnokrajowym władzom organizacji zawodowych przysługuje legitymacja szczególna do inicjowania przed Trybunałem Konstytucyjnym postępowania w przedmiocie kontroli zgodności aktów normatywnych z Konstytucją. Ogólnokrajowe władze organizacji zawodowych mogą wystąpić z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego zgodnie z art. 191 ust. 2 Konstytucji RP- jeżeli kwestionowany akt normatywny dotyczy spraw objętych ich zakresem działania. Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym wniosek pochodzący od podmiotu, o którym mowa w art.191 ust. 1 pkt 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, powinien zawierać powołanie przepisu prawa lub statutu wskazującego, że kwestionowana ustawa lub inny akt normatywny dotyczy spraw objętych ich zakresem działania.

Zgodnie ze statutem stowarzyszenia Krajowej Rady Komendantów Straży Miejskich i Gminnych Rzeczypospolitej Polskiej celem stowarzyszenia jest:

- 1) wspieranie rozwoju straży miejskich i gminnych,
- 2) inicjowanie działań legislacyjnych na rzecz tworzenia nowoczesnej i profesjonalnej straży miejskiej i gminnej,
- 3) poszukiwanie najskuteczniejszych rozwiązań prawno - organizacyjnych dla realizowania zadań straży,
- 4) ochrona praw i interesów straży miejskich i gminnych (§ 7 ust.1 pkt 1, 2, 3 i 5 statutu stowarzyszenia).

Zgodnie z § 10 ust.1 statutu stowarzyszenia członkiem zwyczajnym stowarzyszenia może być komendant straży miejskiej lub gminnej a także zastępca komendanta oraz osoba pełniąca obowiązki komendanta. Terenem działania stowarzyszenia jest obszar Rzeczypospolitej Polskiej (§ 3 ust. 3 statutu stowarzyszenia).

Z powyższego wynika że Krajowa Rada Komendantów Straży Miejskich i Gminnych RP jest ogólnokrajową organizacją zawodową skupiającą komendantów straży miejskich i gminnych, zastępców komendantów oraz osoby pełniące obowiązki komendanta z całej Polski, jako grupę zawodową, która podjęła działalność w formie stowarzyszenia na rzecz straży miejskich i gminnych. Z zapisów statutowych stowarzyszenia wynika, że ochrona praw emerytalnych podjęta w interesie strażników gminnych (miejskich), jako działanie inicjujące najskuteczniejsze rozwiązanie prawne na rzecz nowoczesnej i profesjonalnej straży gwarantujące realizację zadań straży na odpowiednio wysokim poziomie mieści się w zakresie działania wnioskodawcy .

Krajowe Walne Zebranie Członków podjęło uchwałę stanowiącą podstawę wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego.

Na tej podstawie należy stwierdzić, że wnioskodawca posiada legitymację do wniesienia niniejszego wniosku.

II. Uwarunkowania ustrojowe straży gminnych (miejskich).

Zasady funkcjonowania straży miejskich określone zostały początkowo w ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji. Zgodnie z tymi postanowieniami burmistrzowie i prezydenci miast mogli, w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, tworzyć umundurowane straże miejskie. Fachowy nadzór nad nimi

powierzono Komendantowi Głównemu Policji. Do ich zadań należały wyłącznie czynności administracyjno - porządkowe, bez możliwości użycia broni palnej i środków przymusu bezpośredniego, oprócz środków fizycznych, chemicznych i technicznych, służących do obezwładnienia i zatrzymania pojazdów, a także pałek służbowych. Koszty związane z funkcjonowaniem tych straży pokrywane były ze środków samorządu terytorialnego.

Mimo tak wąskiego zakresu regulacji prawnej (zaledwie dwa artykuły) instytucja straży sprawdziła się w toku działania i ostatecznie w dniu 29 sierpnia 1997 r. uchwalona została ustawa o strażach gminnych (j.t. Dz. U z 2013 r. , poz. 1383, z późn. zm.). Aktualnie liczbę strażników szacuje się na około 10 tys.

Straż gminna jako formacja umundurowana utworzona „do ochrony porządku publicznego na terenie gminy” pełni względem społeczności lokalnej służebną rolę. Utworzenie straży gminnej (miejskiej) może nastąpić po zasięgnięciu opinii właściwego terytorialnie komendanta wojewódzkiego (albo stołecznego) Policji, która to opinia nie jest jednak wiążąca. Okoliczność ta daje gminie pełną swobodę w ocenie potrzeby utworzenia tej formacji, jak również jej rozwiązania. Obowiązujące obecnie przepisy wprost umocowują straż w strukturach gminnych. Samorządy zaś jako właściwe w sprawie podjęcia decyzji o utworzeniu straży, spełniającej przecież służebną wobec nich rolę, skłonne są przeznaczyć na ich działalność znaczne środki finansowe. Gminy w ramach uprawnień ustawowych tworzą nadto szczegółowy regulamin funkcjonowania konkretnych jednostek straży.

Organy samorządu terytorialnego ustanawiając straż gminną, cedują na nią (poza tymi określonymi w ustawie o strażach gminnych, czy ustawach samorządowych) szereg szczegółowych obowiązków związanych z szeroko rozumianym utrzymaniem porządku i czystości na terenie gminy, zabezpieczeniem uroczystości sportowych, religijnych, imprez kulturalnych, etc.

Straż gminna zobowiązana jest do współpracy z innymi służbami (w szczególności z Policją) w zakresie wykonywania zadań własnych, ale i w zakresie realizacji ustawowych zadań tychże służb.

Braki budżetowe i kadrowe powodują, iż Policja nie jest w stanie jednakowo dobrze realizować wszystkich nałożonych na nią zadań. Zasadnym jest zatem racjonalne wykorzystanie sił i środków poszczególnych formacji - w szczególności straży gminnych i policji, a co za tym idzie rozważanie możliwości pozostawienia pewnego zakresu spraw zagrożonych najniższym wymiarem kary (w szczególności grzywną), ale zarazem najbardziej uciążliwych dla społeczności (drobne kradzieże z piwnic, inwentarza żywnego, etc.) wyłącznie strażom gminnym, jako formacjom funkcjonującym najbliżej mieszkańców. Lukę wynikającą z ciągłego braku środków finansowych państwa przeznaczonych na funkcjonowanie policji wypełnić mogą właśnie stráže gminne, które już obecnie dysponują o wiele lepszymi środkami (narzędziami) do wykonania zadań z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa obywateli, aniżeli policja.

Z analizy treści ustaw poświęconych różnym służbom i strażom wynika szereg istotnych podobieństw w zakresie nałożonych na te formacje obowiązków, przy jednoczesnym znacznym zróżnicowaniu przywilejów (m. in. emerytalnych czy urlopowych). Abstrahując od prawnych regulacji dotyczących zakresu uprawnień i obowiązków wskazanych powyżej służb, wskazać należy, iż w zakresie ich praktycznego wykorzystywania najwięcej zbieżności zachodzi między policją a strażą gminną (miejską). Uwarunkowania takie, jak wykonywanie obowiązków w jednakowych miejscach i okolicznościach

(np. nieprawidłowe parkowanie, zabezpieczenie imprez masowych, a nade wszystko codzienna służba patrolowa), przy użyciu jednakowych środków (np. legitymowanie osób, stosowanie środków przymusu bezpośredniego, możliwość użycia broni), jednoznacznie wskazują na wielopłaszczyznową zbieżność zadań policji oraz straży miejskiej. Niestety okoliczności te nie idą w parze z jednakowym zabezpieczeniem emerytalnym czy socjalnym obu służb, z wyraźnym pokrzywdzeniem strażników gminnych.

Zarówno policjanci jak i strażnicy gminni objęci są ochroną przewidzianą dla funkcjonariuszy publicznych, co należy uznać za rozwiązanie prawidłowe, biorąc pod uwagę zakres, jak również zagrożenia z jakimi mają do czynienia podczas wykonywanych przez nich obowiązków. Członkowie obu formacji objęci są zakazem strajku, zakazem członkostwa w partiach politycznych, jak również nie mogą podejmować dodatkowych zajęć zarobkowych bez zgody przełożonego bądź komendanta . Z uwagi na społeczne funkcje (a zarazem swoisty kredyt zaufania z nich wynikający) pełnione przez obie służby, zasadnym jest dążenie do eliminowania wszelkich sytuacji sprzyjających korupcji, mogących budzić wątpliwości co do kierowania się określonymi poglądami politycznymi, czy też zachęcających do uzyskania prawnie gwarantowanych świadczeń w drodze form protestu stojących w sprzeczności z kluczowymi dla zapewnienia bezpieczeństwa obywateli obowiązkami. Wskazane powyżej regulacje są trafne i w istocie podkreślają zasadniczą zbieżność w realizacji obowiązków obu służb w zakresie ochrony porządku publicznego, ale także bezpieczeństwa obywateli. W tym miejscu wskazać należy na zasadniczą lukę w art. 1 ust. 1 ustawy o strażach gminnych, której uzupełnienia od lat domagają się środowiska samorządowe, a mianowicie dodanie sformułowania stanowiącego, iż stráže gminne powoływane są także do ochrony bezpieczeństwa osób. Proponowana zmiana ma w istocie charakter celowościowy i zwraca uwagę na ten aspekt działalności strażników gminnych, do którego (mimo braku wyraźnego uregulowania, jak ma to miejsce w przypadku choćby policjantów) są zobowiązani z uwagi na treść zadań i obowiązków wyrażonych w ustawie, a który to aspekt zdaje się być pomijany przy ocenie ich pracy. Pamiętać należy, iż porządek publiczny nie może funkcjonować w oderwaniu od obywateli i ich bezpieczeństwa. Za powyższym przemawia także ślubowanie które strażnik składa z dniem zatrudnienia (art. 26 ustawy o strażach gminnych).

Jednakże najwięcej podobieństw między uprawnieniami i obowiązkami strażników i policjantów ujawnia się w ich codziennej pracy. Mimo iż niektóre regulacje ustawowe dotyczące obowiązków strażników i policjantów czy też aksjologia stojąca za powołaniem obu formacji, różnią się, to narzędzia, czy też środki umożliwiające realizację celów, są niemal identyczne. W szczególności, zarówno strażnik miejski, jak i policjant wykonując swoje obowiązki służbowe patroluje ulice, ma prawo legitymowania osób i ich zatrzymywania (ujęcia) w określonych sytuacjach, stosuje środki przymusu bezpośredniego, ma możliwość dokonywania kontroli osobistej czy też użycia broni w uzasadnionych wypadkach. Kolejne istotne podobieństwo w zakresie pracy strażników i policjantów ma miejsce w odniesieniu do postępowania w sprawach o wykroczenia. Chodzi tu w szczególności o uprawnienia strażników gminnych w zakresie nakładania grzywien w postępowaniu mandatowym, jak również dokonywanie czynności wyjaśniających (zmierzających do wykrycia sprawców wykroczeń), kierowanie wniosków o ukaranie do sądu, oskarżanie przed sądem i wnoszenie środków odwoławczych w oparciu o przepisy o postępowaniu w sprawach o wykroczenia (art. 12 ust. 1 pkt. 4 i 5 ustawy o strażach gminnych). Zbieżność ta szczególnie widoczna jest w odniesieniu do kontroli w zakresie przewidzianym ustawą prawo o ruchu drogowym, w tym klasycznym przykładem kontroli prawidłowości parkowania, czy prawa wjazdu do stref ograniczonego ruchu

kołowego. Nadto w toku wykonywania wskazanych powyżej czynności, strażnicy miejscy, mają prawo gromadzenia danych osobowych sprawców, zwracania się o pomoc do jednostek gospodarczych, prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej, organizacji społecznych, jak również do każdej osoby o udzielanie doraźnej pomocy na zasadach określonych w ustawie o Policji. Dalsze podobieństwa zachodzą m. in. w ramach możliwości rejestracji zachowań przestępnych za pomocą środków technicznych.

Podsumowując powyższe, codzienna praca strażnika gminnego i policjanta ukazuje szereg podobieństw. Jednakże pomimo wykazanych zbieżności, pewne uprawnienia obu służb, istotne z punktu widzenia stopnia narażenia życia i zdrowia w trakcie wykonywania obowiązków służbowych, zabezpieczenia emerytalnego i społecznego pracowników tych służb i ich rodzin, diametralnie się różnią. Sytuacja ta jest niewątpliwie niekorzystna dla strażników gminnych, którzy nałożone na nich obowiązki wykonują z nie mniejszym niż policjanci zaangażowaniem. Zdarza się także, iż w związku z zapewnieniem finansowania przez gminy, strażnicy dysponują lepszymi środkami technicznymi umożliwiającymi realizację działań o charakterze prewencyjnym.

III. Uzasadnienie zarzutu niekonstytucyjności.

Zarzut niekonstytucyjności może dotyczyć zarówno tego, co prawodawca w danym akcie unormował, jak i tego, co zostało w nim pominięte, chociaż postępując zgodnie z Konstytucją powinno być unormowane. Zarzut nieusprawiedliwionego zróżnicowania sytuacji podmiotów podobnych w obszarze świadczeń emerytalnych dał podstawę do niniejszego wniosku celem zbadania, czy nie doszło do naruszenia konstytucyjnej zasady równości wobec prawa wyrażonej w art. 32 Konstytucji. Określając zakres i formy prawa do zabezpieczenia społecznego, w tym emerytalnego, ustawodawca nie może naruszyć istoty tego prawa oraz zasad i wartości konstytucyjnych w szczególności zasady sprawiedliwości społecznej, ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz równości wobec prawa. Mimo zaliczenia strażników gminnych (miejskich) do służb mundurowych charakteryzujących się szczególnymi obowiązkami i uprawnieniami, zostali oni w sposób nieuzasadniony pozbawieni prawa korzystania z odrębnego systemu zaopatrzenia emerytalnego właściwego dla pozostałych funkcjonariuszy służb mundurowych. Z tego względu art.1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy prowadzi do dyskryminacji strażników gminnych (miejskich), których charakteryzuje specyfika właściwa dla pozostałych służb mundurowych, zwłaszcza w porównaniu z Policją. Strażnicy gminni (miejscy) zostali pozbawieni odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa emerytalnego właściwego dla funkcjonariuszy służb mundurowych, który przysługuje tym służbom ze względu na ich obowiązki publiczne, ograniczenia konstytucyjnych praw podmiotowych, a także zwiększone ryzyko utraty zdrowia, będących konsekwencją wykonywanych czynności służbowych. Strażnicy gminni (miejscy) pozostają poza systemem emerytur mundurowych, jak i emerytur pomostowych. Podmioty podobne, charakteryzujące się cechą relewantną przynależności do służb mundurowych nie powinny być odmiennie traktowane przez przepisy o świadczeniach emerytalnych. Takie traktowanie narusza zasadę równości wobec prawa i dyskryminuje strażników gminnych (miejskich). Przywilej wynikający z systemu zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy służb mundurowych wynika ze szczególnego charakteru wykonywanych obowiązków i specyfiki zawodu. Taka kategoria jest właściwa również dla strażników

gminnych (miejskich) i wynika z ich statusu określonego ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych. Konstytucyjna zasada równości wobec prawa, wyrażona w art. 32 nakazuje identyczne traktowanie podmiotów znajdujących się w takiej samej lub zbliżonej sytuacji prawnie relewantnej. Równe traktowanie oznacza traktowanie według jednakowej miary, bez zróżnicowań zarówno dyskryminujących jak i faworyzujących. Porównanie sfery działań Policji z działaniami straży gminnych (miejskich), również w aspekcie współpracy między tymi służbami nie pozostawia wątpliwości, co do wielu cech wspólnych na tej płaszczyźnie, a wynikających z ustawowych uprawnień i obowiązków. Powyższe oznacza, że ustawodawca w wielu obszarach działania ustalił dla obu formacji jednakowe prawa i obowiązki, jednak potraktował je różnie w sferze uprawnień emerytalnych, co daje podstawę do kontroli zgodności tych przepisów z Konstytucją. Zarzut niekonstytucyjności przepisów emerytalnych dla funkcjonariuszy służb mundurowych uzasadnia daleko idące podobieństwo pomiędzy funkcjonariuszami Policji i strażnikami gminnymi (miejskimi) według następujących kryteriów :

1.Cele i zadania:

Ustawodawca określił Policję jako umundurowaną i uzbrojoną formację służącą społeczeństwu i przeznaczoną do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego (art. 1 ust.1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji j.t Dz. U. z 2015r., poz. 355, z późn .zm.). Zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy o Policji do podstawowych zadań Policji należą:

- 1) ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra ,
- 2) ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym zapewnienie spokoju w miejscach publicznych oraz w środkach publicznego transportu i komunikacji publicznej, w ruchu drogowym i na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania,
- 3) inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnieniu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi,
- 4) wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców ,
- 5) nadzór nad specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochronnymi w zakresie określonym w odrębnych przepisach,
- 6) kontrola przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych związanych z działalnością publiczną lub obowiązujących w miejscach publicznych,
- 7) współdziałanie z policjami innych państw oraz ich organizacjami międzynarodowymi, a także z organami i instytucjami Unii Europejskiej na podstawie umów i porozumień międzynarodowych oraz odrębnych przepisów,
- 8) gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji kryminalnych,
- 9) prowadzenie zbiorów danych zawierających informacje gromadzone przez uprawnione organy o odciskach linii papilarnych osób, niezidentyfikowanych śladach linii papilarnych z miejsc przestępstw oraz o wynikach analizy kwasu deoksyrybonukleinowego (DNA).

Ustawodawca określił straż gminną (miejską) jako umundurowaną formację służącą społeczności lokalnej i przeznaczoną do ochrony porządku publicznego na terenie gminy (art.1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r.

o strażach gminnych).

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o strażach gminnych do zadań straży należy w szczególności:

- 1) ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych,
- 2) czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego – w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym,
- 3) kontrola publicznego transportu zbiorowego – w zakresie określonym w art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym,
- 4) współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń,
- 5) zabezpieczanie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem przed dostępem osób postronnych, lub zniszczeniem śladów i dowodów, do momentu przybycia właściwych służb, a także ustalenie w miarę możliwości świadków zdarzenia,
- 6) ochrona obiektów komunalnych i urzędzeń użyteczności publicznej,
- 7) współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych,
- 8) doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorzenia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu lub zdrowiu innych osób,
- 9) informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnieniu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi,
- 10) konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb gminy.

Z powyższego wynika ewidentnie, że szeroko pojęte przeciwdziałanie przestępstwom i wykroczeniom jest wspólną cechą istotną dla obu formacji, a ponadto nadzór nad działalnością straży w zakresie wykonywania uprawnień i użycia broni palnej bojowej oraz środków przymusu bezpośredniego sprawuje wojewoda przy pomocy komendanta wojewódzkiego (Stołecznej) Policji działającego w jego imieniu (art. 9 ust. 2 ustawy o strażach gminnych).

2.Uprawnienia :

Policjanci wykonując czynności służbowe mają prawo do:

- 1) legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości,
- 2) zatrzymywania osób w trybie i przypadkach określonych w przepisach kpk i innych ustaw,
- 3) zatrzymania osób pozbawionych wolności, które na podstawie zezwolenia właściwego organu opuściły areszt śledczy albo zakład karny i w wyznaczonym terminie nie powróciły do niego,
- 4) zatrzymania osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia

ludzkiego, a także dla mienia ,

- 5) pobierania odcisków linii papilarnych lub wymazu ze śluzówki policzków,
- 6) przeszukiwania osób i pomieszczeń w trybie i przypadkach określonych w przepisach kpk i innych ustaw,
- 7) obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu z pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymywanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, policyjnych izb dziecka, pokoi przejściowych oraz tymczasowych pomieszczeń przejściowych,
- 8) dokonywania kontroli osobistej, a także przeglądania zawartości bagaży i sprawdzania ładunku w portach i na dworcach oraz w środkach transportu lądowego, powietrznego i wodnego, w razie istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary,
- 9) obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych, a w przypadku czynności operacyjno - rozpoznawczych i administracyjno - porządkowych podejmowanych na podstawie ustawy – także i dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom,
- 10) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej, wymienione instytucje, organy i przedsiębiorcy są obowiązani, w zakresie swojego działania, do udzielania tej pomocy, w zakresie obowiązujących przepisów prawa,
- 11) zwracania się o niezbędną pomoc do innych przedsiębiorców i organizacji społecznych, jak również zwracanie się w nagłych wypadkach do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy , w ramach obowiązujących przepisów prawa (art.15 ust.1 ustawy o Policji)

Strażnik wykonując ustawowe zadania ma prawo do :

- 1) udzielania pouczeń, zwracania uwagi, ostrzegania lub stosowania innych środków oddziaływania wychowawczego,
- 2) legitymowania osób w uzasadnionych przypadkach celem ustalenia ich tożsamości,
- 3) ujęcia osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia i niezwłocznego doprowadzania do najbliższej jednostki Policji,
- 4) dokonywania kontroli osobistej, przeglądania zawartości podręcznych bagaży osoby:
 - a) w przypadku istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary,
 - b) w związku z wykonywaniem czynności, o których mowa w pkt 3,
 - c) w związku z wykonywaniem czynności doprowadzania osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie że osoba, wobec której czynności te są podejmowane, posiada przy sobie niebezpieczne przedmioty dla życia lub zdrowia ludzkiego.
- 5) nakładania grzywien w postępowaniu mandatowym za wykroczenia określone w trybie przewidzianym przepisami o postępowaniu w sprawach o wykroczenia,
- 6) dokonywania czynności wyjaśniających, kierowania wniosków o ukaranie do sądu, oskarżania przed sądem i wnoszenia środków odwoławczych - w trybie i zakresie określonym w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia,
- 7) usuwania pojazdów i ich unieruchamiania przez blokowanie kół w przypadkach, zakresie i trybie

określonym w przepisach o ruchu drogowym,

- 8) wydawania poleceń,
- 9) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych i samorządowych,
- 10) zwracania się w nagłych przypadkach o pomoc do jednostek gospodarczych, prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej oraz organizacji społecznych, jak również do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy na zasadach określonych w ustawie o Policji,
- 11) obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych w przypadku, gdy czynności te są niezbędne do wykonywania zadań oraz w celu:
 - a) utrwalenia dowodu popełnienia przestępstwa lub wykroczenia,
 - b) przeciwdziałania przypadkom naruszania spokoju i porządku w miejscach publicznych,
 - c) ochrony obiektów komunalnych i urzędów użyteczności publicznej (art.11 ust. 2 i art.12 ust.1 ustawy o strażach gminnych).

W wielu obszarach uprawnienia policjantów i strażników są zbieżne, co gwarantuje płaszczyznę współpracy obu formacji, której zakres określony został w art. 9 ust. 5 ustawy o strażach gminnych.

Zgodnie z tym artykułem współpraca Policji i straży polega w szczególności na:

- 1) stałej wymianie informacji o zagrożeniach występujących na określonym terenie w zakresie bezpieczeństwa ludzi i mienia, spokoju i porządku publicznego,
- 2) zorganizowaniu systemu łączności Policji i straży, uwzględniającego lokalne potrzeby i możliwości oraz zapewniającego utrzymanie stałej łączności między jednostkami Policji i straży,
- 3) koordynowaniu rozmieszczenia służb policyjnych i straży z uwzględnieniem zagrożeń występujących na danym terenie,
- 4) wspólnym prowadzeniu działań porządkowych w celu zapewnienia spokoju i porządku w miejscach zgromadzeń, imprez artystycznych, rozrywkowych i sportowych, a także w innych miejscach publicznych,
- 5) organizowaniu wspólnych szkoleń oraz ćwiczeń policjantów i strażników gminnych (miejskich),
- 6) wymianie informacji w zakresie obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych .

Współpraca w tak wielu obszarach pomiędzy Policją i strażą nie byłaby możliwa gdyby nie szereg podobieństw w zakresie realizowanych zadań, uprawnień i kompetencji. Straż gminna (miejska) wspiera, a nawet wyręcza Policję w wielu zadaniach związanych ze sferą wykroczeń, prawa miejscowego, utrzymania porządku i czystości w gminach, ochrony środowiska, czy ruchu drogowego.

Dla zobrazowania współpracy Policji ze strażą znamienny jest zapis § 5 ust 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 grudnia 2009r. w sprawie form współpracy straży gminnej (miejskiej) z Policją oraz sposobu informowania wojewody o tej współpracy (Dz. U. z 2009 r., Nr 220, poz. 1732) dotyczący wspólnych działań obu formacji w przypadku powszechnego zagrożenia bezpieczeństwa publicznego, katastrofy lub klęski żywiołowej. Na czas takiej współpracy straże podlegają dowództwu właściwego terytorialnie komendanta Policji. Powyższe niezbieżnie świadczy o jednolitości działań obu formacji, które w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa publicznego mogą działać wspólnie pod jednym dowództwem .

3. Wymagania i kwalifikacje:

Służbę w Policji może pełnić obywatel polski o nieposzlakowanej opinii, który nie był skazany prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, korzystający z pełni praw publicznych, posiadający co najmniej średnie wykształcenie oraz zdolność fizyczną i psychiczną do służby w formacjach uzbrojonych, podległych szczególnej dyscyplinie służbowej, której gotów jest się podporządkować a także dający rękojmię zachowania tajemnicy stosownie do wymogów określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych (art. 25 ust.1 ustawy o Policji).

Strażnikiem może być osoba która posiada obywatelstwo polskie, ukończyła 21 lat, korzysta w pełni z praw publicznych, posiada co najmniej wykształcenie średnie, cieszy się nienaganną opinią, jest sprawna pod względem fizycznym i psychicznym, nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za ścigane z oskarżenia publicznego i umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, ma uregulowany stosunek do służby wojskowej.

Także w sferze wymagań i kwalifikacji koniecznych do pełnienia funkcji policjanta lub strażnika jest analogia, która umożliwia mobilność kadr pomiędzy strażą a Policją.

4. Obowiązki:

Przed podjęciem służby policjant składa ślubowanie według roty określonej w art. 27 ust.1 ustawy o Policji. Z dniem zatrudnienia strażnik składa pisemne ślubowanie następującej treści:

„ Ślubuję uroczyście Państwu i wspólnocie lokalnej, chronić porządek publiczny i bezpieczeństwo ludzi, przestrzegać porządku prawnego i dyscypliny służbowej, dbać o etykę i dobre imię służby ”. (art. 26 ustawy o strażach gminnych).

Policjant w czasie służby jest obowiązany do noszenia przepisowego munduru i wyposażenia (art. 60 ust. 1 ustawy o Policji). Strażnik podczas wykonywania czynności służbowych jest obowiązany nosić umundurowanie, legitymację służbową, znak identyfikacyjny oraz emblemat gminy (art. 21 ust. 1 ustawy o strażach gminnych).

Policjant nie może podejmować zajęcia zarobkowego poza służbą bez pisemnej zgody przełożonego, ani wykonywać czynności lub zajęć sprzecznych z obowiązkami wynikającymi z ustawy lub podważającymi zaufanie do Policji (art. 62 ust. 1 ustawy o Policji). Strażnik nie może bez zezwolenia komendanta podejmować innego zajęcia zarobkowego, ani wykonywać zajęć pozostających w sprzeczności lub związanych z zajęciami, które wykonuje w ramach obowiązków służbowych, wywołujących uzasadnione podejrzenie o stronniczość lub interesowność oraz zajęć sprzecznych z obowiązkami wynikającymi z ustawy (art. 31 ustawy o strażach gminnych, art. 30 ustawy o prawnikach samorządowych w związku z art. 32 ustawy o strażach gminnych).

Policjant nie może być członkiem partii politycznej (art. 63 ust. 1 ustawy o Policji). W trakcie trwania stosunku pracy strażnik nie może być członkiem partii politycznej (art. 30 ust. 2 ustawy o strażach gminnych).

Policjanci mogą zrzeszać się w związku zawodowym policjantów, bez prawa do strajku (art. 67 ust.1 i 2 ustawy o Policji). Strażnicy mogą zrzeszać się w związkach zawodowych, z tym że nie mają prawa do strajku (art. 30 ust. 1 ustawy o strażach gminnych).

Policjant podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych korzysta z ochrony

przewidzianej w Kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych (art. 66 ust.1 ustawy o Policji). W związku z wykonywaniem czynności służbowych strażnik korzysta z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych (art. 23 ustawy o strażach gminnych).

Do obowiązków strażnika należy:

- 1) przestrzeganie prawa, rzetelne, bezstronne i terminowe wykonywanie poleceń przełożonych,
- 2) poszanowanie powagi, honoru, godności obywateli i własnej,
- 3) zachowanie tajemnicy prawnie chronionej,
- 4) podejmowanie interwencji w sytuacjach zagrożenia życia, zdrowia lub mienia, a także w przypadku naruszeniu dóbr osobistych ludzi,
- 5) zachowanie uprzejmości i zyczliwości w kontaktach z obywatelami, przełożonymi i podwładnymi oraz współpracownikami,
- 6) stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych,
- 7) zachowanie się z godnością w czasie pracy i poza nią (art. 27 ustawy o strażach gminnych).

Również w sferze obowiązków występuje wiele podobieństw między policjantami i strażnikami, które wynikają ze specyfiki zadań obu formacji i ich społecznej roli w zakresie ochrony porządku i bezpieczeństwa publicznego.

Porównawcze zestawienie uprawnień i obowiązków oraz przywilejów funkcjonariuszy niektórych formacji ujętych w ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, zawierają tabelaryczne załączniki do wniosku, z których wynika zbieżność 21 kryteriów z 28 przyjętych w zestawieniu dotyczącym uprawnień i obowiązków pomiędzy Policją a strażą gminną oraz zbieżność tylko 4 kryteriów z 23 przyjętych w zestawieniu dotyczącym przywilejów.

5. Zagrożenia zawodowe.

Nie bez znaczenia dla oceny podobieństw zawodu policjanta i strażnika gminnego (miejskiego) jest treść Międzynarodowej Karty Charakterystyki Zagrożeń Zawodowych dla zawodu Policjanta, która obrazuje wiele zagrożeń tożsamyh z tymi, którymi w swojej służbie spotykają się strażnicy gminni. Ponadto wśród zawodów pokrewnych z zawodem policjanta w Karcie tej wprost wymieniono zawód strażnika miejskiego.

Porównanie czynników środowiska pracy strażnika gminnego (miejskiego) do czynników środowiska pracy Policjanta określonych w Międzynarodowej Karcie Charakterystyki Zagrożeń Zawodowych dla zawodu Policjanta zawiera tabela stanowiąca załącznik do wniosku, która obrazuje podobieństwa czynników środowiska pracy obu zawodów oraz ich skutki dla zdrowia.

IV. Podsumowanie:

Z powyższego wynika, że strażnicy gminni (miejscy) wykonują zadania w wielu aspektach podobne do funkcjonariuszy Policji. Podobieństwo wykonywanych zadań przekłada się nie tylko na zakres faktycznie

podejmowanych czynności, ale także podobne uprawnienia i obowiązki oraz stopień narażenia życia i zdrowia.

Na tle innych służb policja i straż gminna (miejska) mają najwięcej cech podobnych, co wynika ze specyfiki ich działania oraz wielu płaszczyzn współpracy obu formacji. W tych okolicznościach faktycznych i prawnych nie znajduje konstytucyjnego uzasadnienia odmienne potraktowanie strażników gminnych (miejskich) wobec funkcjonariuszy Policji w zakresie prawa do zabezpieczenia emerytalnego. Zróżnicowanie w tym zakresie grupy zawodowej strażników gminnych (miejskich) ze względu na specyfikę zawodu i wykazane wyżej podobieństwa stanowi element dyskryminacji na tle innych służb mundurowych. Służby mundurowe stanowią zbiorczą kategorię zawodową pomimo zróżnicowanej specyfiki poszczególnych służb. Wiele jednak mają cech wspólnych, które wyróżniają je na tle innych grup zawodowych. Ustawodawca pominął strażników gminnych (miejskich) ustalając szczególne uprawnienia emerytalne pomimo licznych podobieństw i cech wspólnych z funkcjonariuszami Policji. Sytuacja prawna obu formacji jest na tyle zbieżna, że nie uzasadnia ich zróżnicowania w dostępie do przywilejów emerytalnych służb mundurowych, zwłaszcza że wcześniejsze emerytury przy szacowanej liczbie strażników ok. 10 tys. nie stanowiłyby znacznego obciążenia dla budżetu. Uzasadnienie dla równego traktowania stanowi art. 32 Konstytucji, który przy spełnieniu warunku wykazania wspólnej cechy istotnej nie daje podstaw do zróżnicowania praw lub obowiązków podmiotów znajdujących się w takiej samej lub podobnej sytuacji prawnie relewantnej. Taka właśnie sytuacja uzasadnia w niniejszej sprawie zarzut niekonstytucyjności, polegający na pominięciu strażników gminnych (miejskich) w szczególnych przepisach emerytalnych dotyczących służb mundurowych.

Reasumując podkreślić należy wyraźną dyskryminację w uprawnieniach emerytalnych strażników w stosunku do policjantów wobec wykonywania często bardzo podobnej pracy. Taka sytuacja jest zwyczajnie krzywdząca wobec osób które z zaangażowaniem wypełniają zadania wymienione w ustawie, każdego dnia narażając na szwank nie tylko swoją cześć, ale i zdrowie, a czasami i życie. Zrównanie uprawnień emerytalnych strażników i innych służb mundurowych zagwarantuje nie tylko lepsze warunki pracy samych strażników, ale także wyeliminuje obawy o skuteczność realizowanych zadań z upływem określonego wieku strażnika, co nie leży wyłącznie w interesie samych strażników, ale także społeczności lokalnych, na których rzecz straż gminna (miejska) wykonuje zadania.

W przeciwnym razie strażnicy będą zobowiązani do wykonywania uciążliwej pracy, wymagającej sprawności psychofizycznej, narażając często zdrowie, a nawet życie pomimo ograniczeń wynikających z procesu starzenia się do 67 roku życia, co nie pozostanie z pewnością bez wpływu na skuteczność podejmowanych czynności i bezpieczeństwo samych strażników. W ocenie wnioskodawcy w niniejszej sprawie doszło do naruszenia art. 32 Konstytucji w stopniu uzasadniającym uznanie zaskarżonych przepisów za niekonstytucyjne.

Inicjatywa w powyższym zakresie spotkała się z akceptacją i poparciem Związku Miast Polskich wyrażonym w stanowisku z dnia 24 lipca 2015 r. W załączeniu stanowisko Związku Miast Polskich dotyczące uprawnień emerytalnych strażników gminnych (miejskich) z dnia 24 lipca 2015 r.

Wobec powyższego wnoszę jak na wstępie.

Załączniki:

1. odpis z Krajowego Rejestru Sądowego Wnioskodawcy,
2. statut wnioskodawcy ,
3. protokół nr 1/2015 z posiedzenia z dnia 9 marca 2015 r. Zwyczajnego Krajowego Walnego Zebrana Członków Stowarzyszenia KRKSMiG RP ,
4. lista obecności z dnia 9 marca 2015 r.,
5. uchwała nr 6/2015, z dnia 9 marca 2015 r. Zwyczajnego Krajowego Walnego Zebrana Członków Stowarzyszenia KRKSMiG RP,
6. zestawienie uprawnień i obowiązków wybranych służb mundurowych ,
7. zestawienie przywilejów wybranych służb, mundurowych ,
8. porównanie czynników środowiska pracy strażnika gminnego (miejskiego) do czynników środowiska pracy Policjanta,
9. stanowisko Związku Miast Polskich z dnia 24 lipca 2015 r.,
10. 5 egzemplarzy wniosku wraz z załącznikami.

Artur Hołubiczko

**Krajowa Rada
Komendantów Straży Miejskich i Gminnych
Rzeczypospolitej Polskiej
z siedzibą w Częstochowie**
ul. Krakowska 80 bl. 3; 42-202 Częstochowa
tel. 34 368 31 92
REGON: 241385795 NIP: 9492131214

Formacja		ABW	Straz Graniczna	CBA	Straz Gminna	BOR	Służba Mężeczna	Straz Pożarna	
	Prowadzenie czynności dochodzeniowo – śledczych	X	X	X	X				
	Przetwarzanie danych osobowych.	X	X	X	X	X	X		
	Zatrzymanie osób.	X	X	X	X	X	X		
	Przeszukanie osób.	X	X	X	X				
X	Przeszukanie pomieszczeń.	X	X	X	X			X	
	Kontrola osobista.	X	X	X	X	X	X		
	Legitymowanie osób.	X	X	X	X	X	X		
	Użycie/wykorzystanie środków przymusu.	X	X	X	X	X	X		
	Użycie broni palnej.	X	X	X	X	X	X		
	Kontrola ruchu drogowego.		X		X				
	Prowadzenie czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia.		X		X				
	Prowadzenie postępowania w sprawach o przestępstwo.	X	X	X	X				
	Zakaz strajku.		X		X		X		
X	Zakaz podejmowania dodatkowego zajęcia zarobkowego bez zgody przełożonego.	X	X	X	X	X	X	X	
X	Zakaz przynależności do partii politycznych.	X	X	X	X	X	X	X	
X	Korzystanie z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych.	X	X	X	X	X	X	X	
X	Prowadzenie działań związanych z ochroną życia, zdrowia i mienia.	X	X	X	X	X	X	X	
X	Wymóg przejścia badań psychologicznych przez kandydatów na funkcjonariuszy.	X	X	X	X	X	X	X	
X	Zawieszenie w obowiązkach służbowych za wszczęcie postępowania.	X	X	X	X	X	X	X	
X	Kierowanie pojazdami uprzywilejowanymi.	X	X	X	X	X	X	X	
	Ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej.				X				
X	Obowiązek złożenia oświadczenia majątkowego.	X	X	X	X	X	X	X	
	Uprawnienia oskarżycieli publicznych.	X	X	X	X				
	Obserwowanie i rejestrowanie przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń.	X	X	X	X				
	Zwracanie się o udzielenie niezbędnej pomocy do instytucji państwowych i samorządowych	X	X	X	X	X	X		
	Zażalenie do prokuratora na określone czynności służbowe funkcjonariuszy danej formacji.	X		X	X				
	Konwojowanie.	X	X	X	X		X		
	Zakaz przynależności do związków zawodowych	X		X	X	X			
	RAZEM	27	24	24	23	21	16	16	9

Formacja		
Straż Pożarna		Prawo do wcześniejszej emerytury po 15 latach służby
Straż Graniczna		Policyjna renta inwalidzka
Straż Graniczna		Uprawnienia do odszkodowania za uszczerbek na zdrowiu lub szkody w mieniu doznanej w trakcie służby
Straż Graniczna		Prawo do renty rodzinnej dla członków rodzin zmarłych przedstawicieli służb
Straż Graniczna		Bezpłatne umundurowanie
Straż Graniczna		Równoważnik pieniężny w zamian za umundurowanie
Straż Graniczna		Bezpłatne wyposażenie niezbędne do wykonywania obowiązków służbowych
Straż Graniczna		Wyżywienie w trakcie służby lub ekwiwalent pieniężny za takie wyżywienie
Straż Graniczna		Zwolnienie z opłat za przynajmniej 1 w ciągu roku przejazd środkami transportu publicznego wraz z członkami najbliższej rodziny
Straż Graniczna		Dodatkowy płatny urlop ze względu na pracę w uciążliwych warunkach
Straż Graniczna		Płatny urlop zdrowotny lub z innych ważnych przyczyn
Straż Graniczna		Prawo do lokalu mieszkalnego
Straż Graniczna		Równoważnik pieniężny w zamian za brak lokalu mieszkalnego
Straż Graniczna		Zwrot kosztów dojazdu do miejsca pełnienia służby
Straż Graniczna		Pomoc finansowa na uzyskanie lokalu mieszkalnego / dodatek mieszkaniowy
Straż Graniczna		Płatny urlop dodatkowy w wymiarze uzależnionym od stażu pracy w służbie
Straż Graniczna		Płatny urlop szkoleniowy na podnoszenie kwalifikacji
Straż Graniczna		Płatny urlop okolicznościowy z przyczyn określonych odrębnie dla każdej z formacji
Straż Graniczna		Prawo do odprawy pieniężnej w przypadku zwolnienia z służby
Straż Graniczna		Dodatkowe wynagrodzenie za wykonywanie zadania poza czynnościami służbowymi
Straż Graniczna		Uznanie służby jako pracy w warunkach szczególnie uciążliwych/ pracy w szczególnym charakterze
Straż Graniczna		Uprawnienia związane z rodzicielstwem wynikające z Kodeksu pracy
Straż Graniczna		Prawo do nagrody jubileuszowej
Straż Graniczna	KP	Podstawowy wymiar urlopu wypoczynkowego
Straż Graniczna		Razem

"PRZYWILEJE"

Porównanie czynników środowiska pracy strażnika gminnego (miejskiego) do czynników środowiska pracy Policjanta określonych w Międzynarodowej Karcie Charakterystyki Zagrożeń Zawodowych dla zawodu Policjanta (<http://archiwum.ciop.pl/10906.html>).

Czynniki środowiska pracy związane z wykonywanym zawodem oraz ich możliwe skutki dla zdrowia		Policjant	Strażnik gminny (miejski)
Czynniki mogące powodować wypadki	Wypadki samochodowe i motocyklowe podczas akcji - możliwość urazów, w tym śmiertelnych	Wypadki samochodowe i motocyklowe podczas akcji - możliwość urazów, w tym śmiertelnych	Wypadki samochodowe i motocyklowe podczas akcji - możliwość urazów, w tym śmiertelnych
	Praca na wysokości podczas wykonywania czynności na dachach budynków - możliwość urazów na skutek upadku	Praca na wysokości podczas wykonywania czynności na dachach budynków - możliwość urazów na skutek upadku	Broń palna, pręty, kije baseballowe, noże posiadane przez przestępców - możliwość urazów, w tym śmiertelnych bądź powodujących stale, nieodwracalne uszkodzenia na zdrowiu.
Czynniki fizyczne	Broń palna, pręty, kije baseballowe, noże posiadane przez przestępców - możliwość urazów, w tym śmiertelnych	Broń palna, pręty, kije baseballowe, noże posiadane przez przestępców - możliwość urazów, w tym śmiertelnych bądź powodujących stale, nieodwracalne uszkodzenia na zdrowiu.	Wg danych statystycznych za rok 2013 w strażach gminnych (miejskich) doszło do 564 wypadków podczas czynności służbowych, z czego 44 wypadków wskutek których nastąpił trwały uszczerbek na zdrowiu i 367 wypadków, wskutek których nastąpił czasowy uszczerbek na zdrowiu. W 2013 r. miały miejsce 153 przypadki czynnej napaści na funkcjonariusza straży gminnej (miejskiej).
	Zmienne warunki atmosferyczne, narażenie na oddziaływanie deszczu, niskich i wysokich temperatur - możliwość udaru słonecznego, odmrożeń, ostrych i przewlekłych chorób układu oddechowego.	Zmienne warunki atmosferyczne, narażenie na oddziaływanie deszczu, niskich i wysokich temperatur - możliwość udaru słonecznego, odmrożeń, ostrych i przewlekłych chorób układu oddechowego.	Zmienne warunki atmosferyczne, narażenie na oddziaływanie deszczu, niskich i wysokich temperatur - możliwość udaru słonecznego, odmrożeń, ostrych i przewlekłych chorób układu oddechowego.
Czynniki chemiczne i pyły	Nadmierny hałas pochodzący od ruchu drogowego w przypadku policji drogowej i/lub używanej broni podczas udziału w strzelaniu lub ćwiczeń na strzelnicy - możliwość uszkodzenia słuchu	Nadmierny hałas pochodzący od ruchu drogowego w przypadku policji drogowej i/lub używanej broni podczas udziału w strzelaniu lub ćwiczeń na strzelnicy - możliwość uszkodzenia słuchu	
	Opłó, na który narażenie wzrasta podczas kierowania ruchem drogowym, pracy w obszarze, w którym odbywa się strzelanie lub podczas pobierania odcisków palców - możliwość przewlekłego zatrucia w wyniku kumulacji związków ołowiu w organizmie	Opłó, na który narażenie wzrasta podczas kierowania ruchem drogowym, pracy w obszarze, w którym odbywa się strzelanie lub podczas pobierania odcisków palców - możliwość przewlekłego zatrucia w wyniku kumulacji związków ołowiu w organizmie	Możliwość kontaktu z substancjami nieznane go pochodzenia podczas wykonywanych czynności służbowych - zrańca ciecze, trujące gazy itp.

	<p>Tłenek węgla o szczególnie wysokim poziomie podczas kierowania ruchem drogowym – możliwość ostrych zatruc</p>	
<p>Czynniki biologiczne</p>	<p>Mikroorganizmy chorobotwórcze (np. wirusy: HIV, wściekliczny, zapalenia wątroby) – możliwość chorób zakaźnych w wyniku bliskiego kontaktu z zakażonymi osobami lub zanieczyszczonymi przedmiotami, ugryzienia przez zwierzęta.</p> <p>Owady lub gryzonie obecne w zanieczyszczonych lub opuszczonych miejscach (zwłaszcza piwnicach, suterenach) do których wchodzi policjanci w celu inspekcji, poszukiwań, obserwacji itp. - możliwość urazów w wyniku ugryzienia i ukąszenia oraz chorób odzwierzęcych</p>	<p>Mikroorganizmy chorobotwórcze (np. wirusy: HIV, wściekliczny, zapalenia wątroby) – możliwość chorób zakaźnych w wyniku bliskiego kontaktu z zakażonymi osobami lub zanieczyszczonymi przedmiotami, ugryzienia przez zwierzęta i osoby zarażone.</p> <p>Owady lub gryzonie obecne w zanieczyszczonych lub opuszczonych miejscach (zwłaszcza piwnicach, suterenach) do których wchodzi strażnicy w celu inspekcji, poszukiwań na okoliczność np. przebywania osób bezdomnych, obserwacji itp. - możliwość urazów w wyniku ugryzienia i ukąszenia oraz chorób odzwierzęcych .</p>
<p>Czynniki ergonomiczne, psychospołeczne i związane z organizacją pracy</p>	<p>Długotrwałe i częste zadania patrolowe - możliwość dolegliwości kończyn dolnych, w tym płaskostopia</p> <p>Długotrwałe przebywanie w karetkach policyjnych, w pozycji siedzącej – możliwość dolegliwości bólowych wynikających z przeciążenia układu mięśniowo-szkieletowego.</p> <p>Wydarzenia, których świadkiem jest policjant, zwłaszcza gdy dochodzi do poważnych obrażeń lub śmierci osób uczestniczących w akcji - możliwość zespołu stresu pourazowego, zaburzeń emocjonalnych i problemów osobistych w tym problemów małżeńskich, rodzinnych, nadużywanie alkoholu, leków, narkotyków</p> <p>Praca zmianowa, stała czujność (w tym również poza godzinami pracy) relacje z równorzędnymi współpracownikami oraz pracownikami wyższymi rangą wewnątrz hierarchicznego systemu typowego dla policji oraz podobne czynniki psychospołeczne - możliwość stresu psychicznego .</p>	<p>Długotrwałe i częste zadania patrolowe - możliwość dolegliwości kończyn dolnych, w tym płaskostopia</p> <p>Długotrwałe przebywanie w radiowozach w pozycji siedzącej – możliwość dolegliwości bólowych wynikających z przeciążenia układu mięśniowo-szkieletowego.</p> <p>Praca zmianowa, stała czujność, kontakt z marginesem społecznym, uczestnictwo w wydarzeniach w których może dojść do poważnych obrażeń lub śmierci osób uczestniczących w akcji - możliwość zespołu stresu pourazowego, zaburzeń emocjonalnych, stresu psychicznego.</p>